

subculture. Representatives of football fan community from various Ukrainian cities supported Maidan, took part in active confrontation in Kyiv and supported peaceful protest demonstrations in other cities of Ukraine. They also declared truce among all the Ukrainian fan clubs under the slogan «A football fan to another football fan is a friend and a brother» and organised mutual uniting matches between rival teams. Instead of attacks and offensive statements addressed to the rivals there appeared appeals to stop any oppositions among fans and there could be seen patriotic slogans supporting unity of Ukraine. In this survey there are examples of how creative findings of Ukrainian football fans' folklore have become universal scansion, slogans and songs during mass actions in Ukraine.

Key words: social dialect of football fans, verbal behaviour, non-verbal behaviour, fans' folklore, verbal aggression, slogan, scansion, military vocabulary.

УДК 811.111'276.2'373.611(94)

Олеся Сава

СЛЕНГ АВСТРАЛІЙСЬКОГО ВАРІАНТА АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ: ОСОБЛИВОСТІ СЛОВОТВОРУ

Стаття присвячена опису й аналізу поняття сленг загалом, простеженню процесів становлення поняття сленгу як унікальної лексичної категорії та особливостей сленгових одиниць австралійського варіанта англійської мови; узагальненню основних ознак сленгу як лексичного класу та аналізу різних підходів до його вивчення у вітчизняній та зарубіжній лінгвістиці; розгляду та представленню ілюстративного матеріалу в площині найпоширеніших та найпродуктивніших способів словотвору, такі як скорочення та його види (аббревіація, акроніми, скорочення з усіченням початкової, середньої чи кінцевої частин слова, телескопія), а також основоскладання, різні типи афіксації, контамінації і виділенню їхніх специфічних ознак та рис; акцентуванні уваги на значних лакунах у вивченні та аналізі саме австралійського варіанта англійської мови, який є «наймолодшим» у порівнянні з американським та канадськими варіантами.

Ключові слова: сленг, австралійський варіант англійської мови, нелітературна лексика, «strine», словотвір, скорочення, аббревіація.

Постановка наукової проблеми та її значення. Сленгові одиниці відносяться до активного словника англійської мови, становлять невід'ємну складову лексичної підсистеми мови, яка є найвідкри-

тішою серед інших мовних підсистем, а тому зазнають постійних змін, які, відповідно, потребують постійної уваги науковців, полі-векторних підходів та досліджень, опрацювання нового фактичного матеріалу.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Вивченням сленгу займалися такі вчені, як І. В. Арнольд, І. Р. Гальперін, Л. І. Скворцов, С. Б. Флекснер, які здійснювали семантичний, структурно-стилістичний та словотвірний аналізи. У нашому дослідженні ми використовуємо порівняльно-описовий та структурний методи, а також елементи компонентного аналізу. Основним джерелом фактичного матеріалу для дослідження слугував словник сленгу австралійського варіанта англійської мови Річарда Бекета «The new dinkum aussie dictionary» 2000 року.

Мета і завдання статті. Розглянути особливості формування та функціонування сленгу австралійського варіанта англійської мови. Відповідно до мети дослідження у статті ставляться і вирішуються завдання:

- визначити поняття сленгу в системі мови;
- проаналізувати способи утворення сленгових одиниць;
- розглянути особливості формування сленгу австралійського варіанта англійської мови.

Виклад основного матеріалу й обґрунтування отриманих результатів дослідження. У наш час існує багато визначень «сленгу», які нерідко суперечать одне одному. Ці протиріччя стосуються об'єму поняття «сленг»: мова йде, зокрема про те, чи до цього поняття відносити лише виразні, емоційно-забарвлені та іронічні слова, які є синонімами літературних еквівалентів, чи всю ненормативну лексику загалом, використання якої є девіацією від норми.

Сленг часто асоціюють з близькими до нього поняттями, такими як: діалектизми, жаргонізми, арго, вульгаризми, колоквиалізми та кент, між якими не завжди просто встановити чіткі межі.

Уперше слово «сленг» зі значенням «*language of a low or vulgar type*» було зареєстровано у 1765 році. З 1802 року сленг позначали як «*the cant or jargon of a certain class or period*», а з 1812 роком сленгом почали називати «*language of a highly colloquial type, considered as below the level of standard educated speech, and consisting either of new words or of current words employed in some special sense*» [5, с. 29-39], – саме тоді цей термін увійшов до вжитку в англійській лексикографії.

Суттєвим кроком у вивченні питання ненормативної лексики став доробок британського лексикографа Е. Партріджа [6, с. 39]. Е. Партрідж одним із перших порушив питання про статус сленгу. Він простежив культурно-історичні передумови динамічного розвитку неформального мовлення та популярності сленгу на північноамериканському континенті.

У вітчизняній лінгвістиці соціолінгвістичний підхід до вивчення питання сленгу був розроблений видатним ученим М. М. Маковським [4, с. 19]. Сленг, за М. М. Маковським, – історично складена лінгво-соціальна норма, яка реалізується на рівні мовлення (фонетика, граматики, лексики), генетично й функціонально відмінна від професійних і жаргонних елементів мови; семантика сленгових лексем не завжди сягає стилістичного переосмислення, а слова сленгу не обов'язково використовуються для створення стилістичного ефекту [4, с. 109]. І. В. Арнольд вказує, що сленг включає лише розмовні слова і вирази з грубуватим чи жартівливим емоційним забарвленням, неприйнятим в літературній мові [1, с. 65]. І. Р. Гальперін пропонує розуміти під сленгом той пласт лексики та фразеології, який проявляється у сфері живої розмовної мови в якості розмовних неологізмів, які легко переходять у шар загальноприйнятої розмовної літературної лексики [2, с. 21]. Його аргументація заснована на вивченні лексикографічних позначок: одне і те ж слово в різних словниках дається з позначками «сленг», «просторіччя», або без будь-яких позначок, що начебто свідчить на користь літературної норми. Тому І. Р. Гальперін не допускає існування сленгу в якості окремої самостійної категорії, пропонуючи використовувати термін «сленг» як синонім англійського слова «жаргон» [2, с. 107–114].

Є. І. Гороть пропонує класифікацію сленгу відповідно до сфери вживання [3, с. 164]. Розрізняють два види сленгових лексичних одиниць:

- Загальний сленг (General slang) – слова та словосполучення, що не є специфічними для певної соціальної чи професійної групи, тобто є загальнозрозумілими;
- Спеціальний сленг (Special slang) – слова та словосполучення тієї або іншої соціальної чи професійної групи, наприклад: сленг студентів (університетський сленг), сленг футбольних фанатів, сленг моряків чи школярів.

Наведені вище точки зору дозволяють узагальнити визначення поняття «сленг» і вважати, що сленг – це нелітературна лексика, яку, зазвичай, вживають в усній формі мовлення, емоційно-забарвлена та малозрозуміла для основної маси населення. Також ми можемо підсумувати найбільш істотні властивості сленгу:

- багато сленгових лексичних одиниць є незрозумілими або малозрозумілими для основної маси населення, через перенесення значення чи запозичення сленгізмів з іноземних мов;
- сленг включає різні слова та словосполучення, за допомогою яких люди можуть ототожнювати себе з певними соціальними чи професійними групами;
- сленг характеризується фамільярним забарвленням переважної більшості свого словникового складу та вирізняється різноманітністю відтінків (жартівливий, іронічний, глузливий, зневажливий, образливий, грубий і навіть вульгарний).

У своїй статті ми аналізуємо не загальні особливості сленгу в цілому, а власне сленгу австралійського варіанта англійської мови. Австралійський сленг – це вигадані слова та словосполучення, які є своєрідним «мовним кодом» [8]. У лінгвістичній термінології крім терміну «slang» зустрічається ще одна назва цього пласту лексики – «strine». Австралійський сленг – це яскравий, гумористичний комунікативний код, який активно використовують в щоденному житті, проте досить часто він становить абсолютну таємницю для іноземців чи сторонніх людей [9].

Щодо способів утворення та наповнення репертуару сленгу варто зазначити, що зі всіх способів словотвору, найбільш продуктивним та найпоширенішим є скорочення. Цитуючи автора словника, Річарда Бекета, австралійцій просто одержимі різноманітними скороченнями. Наприклад, *Abo – short for Aborigine; an insulting term is rarely used nowadays* [7, с. 1]; *Arvo – afternoon, a common example of the Australian obsession with abbreviation* [7, с. 4]; *Doco – a documentary* [7, с. 33]; *Demo – a demonstration* [7, с. 30]; *Freo – the port of Fremantle, in Western Australia* [7, с. 41]; *Lezzo – a lesbian* [7, с. 58]; *Muso – aussie abbreviation for a musician* [7, с. 65]; *Paddo – Paddington, a fashionable Sydney suburb* [7, с. 70]; *Journo – a journalist* [7, с. 53]. У наведених прикладах ми спостерігаємо типовий спосіб скорочення для утворення сленгових лексичних одиниць: корінь слова чи навіть інколи лише перша буква залишаються незмінними і додається закінчення -o.

Ще одним варіантом поширеного закінчення у сленгових лексичних одиницях, є закінчення – *ie*. Наприклад, *Aussie – the Australian name for an Australian person, or sometimes for the country itself* [7, с. 5]; *Bokkie – a bookmaker* [7, с. 14]; *Brissie – Brisbane, the laid-back, subtropical capital of the state of Queensland* [7, с. 15]; *Chrissie – Australian ‘baby-talk’ abbreviation for Christmas* [7, с. 23]; *Footie – abbreviation for football* [7, с. 41]; *Muddie – short for Queensland mud crab, the tastiest crab along Australian’s shores* [7, с. 64]; *Pollie – a parrot or politician; the definition are similar* [7, с. 73]; *Saltie – a saltwater crocodile, found in Australia’s north. These specimens are big, bad and ugly* [7, с. 81]; *Vlunnies – the much-loved Australian charitable organization – the St Vincent de Paul Society. Aussies often ‘pop down to Vinnies’ to buy or deliver second-hand clothes, household goods or furniture* [7, с. 100].

Таким чином ми простежуємо певну аббревіаційну модель, в результаті якої утворено досить багато популярних сленгових одиниць.

Також спостерігаємо заміна цілої фрази одним словом: *Dose – short form of ‘dose of the shits’, applied to a person that one dislikes* [7, с. 34]; *League – short form of Rugby League*; *Compo – to be ‘on compo’ means to be on workers’ compensation; that is, receiving a temporary disability pension for injuries received at one’s workplace* [7, с. 25]; *Weak – short for ‘piss weak’ or ‘weak as cold piss on a plate’. The person being referred to is a doddering idiot* [7, с. 102].

Таке скорочення знаходиться на вищому мовному ярусі, адже йдеться вже про синтаксичні одиниці.

Австралійці запозичують лексику корінного населення Австралії, так званих аборигенів: *Barra – abbreviation of the Aboriginal word ‘barramundi’ – a giant perch found in tropical waters and famed for its succulent flesh* [7, с. 8].

Серед скорочень, ми спостерігаємо акроніми (аббревіатура, утворена з початкових букв слів або словосполучень, яка читається і вимовляється як слово) [10]: *ABC, the – The Australian Broadcasting Corporation, also affectionately known as ‘Aunty’* [7, с. 1]; *BYO – the acronym for ‘Bring your own’, referring to things such as taking grog to parties or restaurants* [7, с. 19]; *TAB – the government-run Totalisator Agency Board, or betting shop* [7, с. 93]. Ще одним способом скорочення слів є аббревіація – утворення нових слів шляхом поєднання початкових складів кількох слів або перших літер слів словосполучення [11]: *Enzed – from NZ, the acronym for New Zealand* [7, с. 38];

ANZAC – acronym for the Australian and New Zealand Army Corps, the diggers of which performed heroic deeds for the British during World War I [7, с. 3]; RSL – this ex-serviceman's organization (the Returned Services League) is best known for its clubs, complete with bars, restaurants, live entertainment, that are dotted all over the nation. Australians therefore often say they are off to the RSL or rissole for a night out [7, с. 80].

У зарубіжній лінгвістиці відмінності між терміном акронім та аббревіатура є не значними, або ж взагалі вони трактуються як тотожні поняття.

Слід зазначити, що скорочення полягає в складанні по-різному усічених основ. Утворені таким чином слова називають складноскороченими. Є. І. Гороть, слідом за вітчизняними лексикологами, пропонує наступні типи скорочень, які утворені шляхом:

- усічення кінцевої частини слова (апокопа): *Vegies – short for vegetables. A word Australians are too lazy to say [7, с. 100]; Uni – University [7, с. 99];*

- усічення початкової частини слова (афересис): *Roo – abbreviation for kangaroo [7, с. 78];*

- усічення середньої частини слова (синкопа): *Loo, The – abbreviation of the improbable 'Woolloomooloo' a Sydney suburb [7, с. 60].*

Висновки та перспективи подальшого дослідження. Отже, при створенні сленгу австралійського варіанта англійської мови, скорочення є найбільш продуктивним способом. Найчастіше корінь слова залишається незмінним, а усі інші морфемі ігноруються. Розмовне мовлення характеризується мовною економією і логічним є те, що сленгові одиниці є усіченими формами від літературної норми. Перспективи подальшого дослідження полягають у більш глибокому вивченні сленгу австралійського варіанта англійської мови, що дасть змогу використати отримані результати в лексикографічній та перекладацькій практиці, а також в ході викладання таких дисциплін як лінгвокраїнознавство, стилістика та лексикологія.

Джерела та література

1. Арнольд И. В. Лексикология современного английского языка: учеб. для ин-тов и фак. иностр. яз. / И. В. Арнольд – М. : Высш. шк., 1986. – 295 с.
2. Гальперин И. Р. О термине сленг : учеб.пособ. / И. Р. Гальперин. – М. : Наука, 1956. – 220 с.
3. Гороть Є. І. Теоретична й практична лексикологія сучасної англійської мови / Гороть І. Є. – Луцьк. : Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2011. – 340 с.

4. Маковский М. М. Языковая сущность современного английского сленга: учеб.пособ. / М.М. Маковский – М. : Просвещение, 1962. – 240 с.
5. Скворцов Л. И. Литературная норма и просторечие : учеб. пособ. / Л. И. Скворцов – М. : Наука, 1977. – 252 с.
6. Chapman R. L. New Dictionary of American Slang / HarperCollins Publishers., 1986. – 485 p.
7. Beckett R. The new dinkum aussie dictionary. / Australia: New Holland Publishers Pty Ltd., 2000. – 108 p.
8. <http://www.famie.com/australia/australianslang2.htm>
9. <http://alldownunder.com/australian-slang/>
10. http://tlumach.com.ua/slovnyk_inshomovnyk_sliv/page/akronim.729
11. <http://sum.in.ua/s/abreviacija>

Сава Олеся. Сленг австралийского варианта английского языка: особенности словообразования. Статья посвящена описанию и анализу понятия сленг в целом, наблюдению процессов становления понятия сленга как уникальной лексической категории и особенностей сленговых единиц австралийского варианта английского языка; обобщению основных признаков сленга как лексического класса и анализа различных подходов к его изучению в отечественной и зарубежной лингвистике; рассмотрению и представлению иллюстративного материала в плоскости распространенных и самых способов словообразования, такие как сокращение и его виды (аббревиация, акронимы, сокращения с усечением начальной, средней или конечной частей слова, телескопия), а также слияние, различные типы аффиксации, контаминации и выделению их специфических признаков и черт; акцентированию внимания на значительных лакунах в изучении и анализе именно австралийского варианта английского языка, который является «самым молодым» по сравнению с американским и канадским вариантами.

Ключевые слова: сленг, австралийский вариант английского языка, нелитературная лексика, «strine», словообразование, сокращение, аббревиация.

Olesia Sava. Slang of Australian variant of English: specific features of its word-formation. This article is dedicated to the description and analysis of the term «slang» in general, traceability processes of slang as a unique lexical category and specific features of slang lexical items of Australian variant of English; generalization of common slang features as a lexical class and analysis of different approaches to its studying in the sphere of national and foreign Linguistics; review and presentation of illustrational material in the plane of the most common and productive ways of word formation, such as contraction and its kinds (abbreviation, acronyms, shortenings, with initial, middle or final clipping of a word, the telescope) and compounding, different types of affixation, contamination and focusing on their specific characteristics and traits; to accentuation on significant lacunae in the study and analysis of the slang of Australian variant of English, which is the «youngest» one comparing to American and Canadian variants.

Key words: slang, Australian variant of English, spoken language, «strine», word-formation, shortening, abbreviation.

УДК 811.161.2'373.612.2:81'32У

Лариса Тиха

СЕМАНТИКА КОЛЬОРУ У ПОЕТИЧНИХ ТЕКСТАХ ВАСИЛЯ ГОЛОБОРОДЬКА

У пропонованій статті зроблено спробу проаналізувати специфіку функціонування прикметників на позначення кольору в поетичній метафорі одного з найяскравіших представників поезії постшістдесятництва Василя Голобородька. «Кольорова» метафора розглядається як стилетвірна та текстотвірна одиниця організації авторського тексту, як елемент ідіолекту письменника. На основі аналізованого матеріалу виявлено й описано роль та функції назв кольорів, що належать до архетипних, основних спектральних, а також індивідуальних авторських утворень. Слід зазначити, що у поезії В. Голобородька позначення кольорів вживаються не лише у прямому значенні. Найчастіше вони – основа для побудови художніх образів на основі метафори, зокрема персоніфікації. Назви кольорів є, крім того, основою порівнянь. Аналіз фактичного матеріалу дозволяє стверджувати, що найчастіше серед усього спектру кольорів у поезії В. Голобородька найуживанішими є червоний, синій, зелений. Ці кольори, окрім прямої вказівки на колір, допомагають відтворювати емоції, почуття, світовідчуття ліричного героя.

Ключові слова: метафора, художній образ, колоратив, колірний епітет, колірні номінації, ідіостиль, поетичний символ.

Постановка наукової проблеми та її значення. Характерною стилетвірною ознакою мови української поезії є вживання структур із прикметником на позначення кольору. Будучи елементом поетичного вислову, такі лексеми починають виконувати функцію колірної епітета. На думку Л. Ставицької, «особлива текстотвірна та текстокультурна значущість цих одиниць визначається тим, що саме цей пласт метафоричних утворень виявляється чи не найсприйнятливішим до концептуально-світоглядних ідей кожної епохи у тому розумінні, що із ряду колірних епітетів неважко вичленувати ті